

Poština
pavšalirana.Uredništvo
in
upravnništvo
Ista je
v Ljubljani
Breg št. 12.
Telefon 119.

AVTONOMIST

Glasilo „Združenja slovenskih avtonomistov“.

Izhaja vsako soboto.

Celoletna na-
ročnina 50 — D
mesečna 4 — „
Inozemstvo ce-
loletno 100 D.Posamezne
številke se ra-
čunijo po 1 DinInserati
se računajo:
pol str. 350 D,
manjši soraz-
merno. — Pri
malih oglasih
beseda 25 p.Kaj hočemo? Lastno zakonodajo na lastnih tleh vzrastlega sloven-
skega ljudstva!

Vprašanje in odgovor.

Dobili smo sledeči dopis:

Cenjeni g. urednik! Od početka sem naročnik vašega lista, ki mi je zelo všeč. Toda zadnje čase mnogo pišete o Radiču in republiki. In večkrat se vprašujem, ali ni mogoča avtonomija odnosno federacija brez republike? Ali bi ne bilo lepo, če bi imeli Slovenci avtonomijo, vsi skupaj pa enega kralja? Zadnje nedelje je tako nekdo govoril pri nas na ljudskem shodu in jaz sem bil s tem zadovoljen, čeprav večina ljudi tega ni razumela. Prosim Vas, da o tem poveste odkrito besedo, ki smo jo vajeni od Vas. Pozdravlja ... itd.

Dopisnika nočemo imenovati, je pa iz Kranjskega. In prav radi ustrežemo njegovi želji, da bi izpregovorili eno — dve o tej reči.

Zakaj da pišemo tudi o Radiču? Zato ker je Radič danes predstavitelj vsega nam sosednega naroda hrvaškega. Vsak kmet, vsak delavec se zanima za svojega sosedu, kaj misli, kaj govori, kaj dela. Pa bi se mi Slovenci ne zanimali za Hrvate, ki so nam najbližji, ki so prvi naši sosedi? Za nas Radič kot oseba ni nič, ampak on je predsednik hrvaškega narodnega zastopstva — in to je veliko! Nam se zdi, da on ne dela nič na svojo roko, ampak vse v sporazumu s pooblaščenimi zastopniki hrvaškega naroda.

Vprašate, ali ne bi bila mogoča avtonomija odnosno federacija brez republike? Na to vam povemo sledeče:

Za nas Slovence pojem republike ni nič manj važen od same avtonomije ali federacije. Zakaj? nas vprašate. Zato, ker je v pojmu republika izražena misel na ljudsko sa-

movlado in samoupravo. V tem pa tiči jedro vsega. Pri narodu, ki živi v monarhiji je mogoče dvojje: Prvič, da je narod izbral s splošnim glasovanjem koga za svojega vladarja po svoji prosti volji. Takšen vladar je zgolj predstavnik naroda in v svojem srcu tudi sam republikanec, kajti on dobro zna, da je povsem odvisen od naroda in da mora vedno in povsod biti z njim. Drugič pa je to-le: Ako narod vladarja ni izbral sam, ampak ga je dobil, tedaj narod ni svobodno ljudstvo, temveč samo podložnik. V tem primeru narod čuti s svojim vladarjem povsem drugače in takšen vladar uživa spoštovanje le do prilike, ki preide danes ali jutri.

To so zelo stare skušnje. Vladar, ki ga narod prosto izvoli, je lahko srečen. Vladar pa, ki ni našel pristanka narodovega, je pa odvisen od dobre ali slabe volje prebivalstva v tistih trenutkih, ki pridejo prej ali slej za vsako državo.

Naš narod se je v dolgi in težki svetovni vojni znebil cesarja in podložništva. Naši možje in fantje so bili v vojskah in so vse to preskusili. Tega cesarja, ki smo ga imeli, ni nikoli nihče volil in ljubil, ampak se mu je le pokoraval, ker se je moral. Naš narod je zrel, da sam izreče prostovoljno to-le: ali je za republiko ali pa morda ni Republika — to je last naroda, ki naj se zaveda, da je samosvoj in da je njegova božja pravica, da se vlada sam! Ako pa pride narod trenutno do drugega prepričanja vsled raznih okolitev, potem mora vedeti, da del teh svojih božjih pravic odstopi on sam eni osebi — kralju! Tedaj pa mora narod to povedati, to je jasno izreči koliko teh svojih pravic odstopi vladarju in zakaj.

Narod je suveren, vsaj polno pravico ima to biti. Zakaj narod so ljudje in ti ljudje so ustvarjeni po božji podobi — vsi enako!

In ker je narod suveren med vsemi soljudmi, se mora njegova volja spoštovati. Naš narod pa je kmet in je delavec. Obadva padata danes v silno uboštvo, obadva se težko bori za svoj obstanek. Prav tako, kakor naša domača inteligenca, ki jo je porodilo ljudstvo s težkimi, od ust odtrganimi prihranki. Ta inteligenca je danes zelo revna in zato pristopna strupeni politički morali, takšni morali, ki je doslej nismo še poznali. Toda to inteligenco lahko pogazijo in poteptajo, kmečkega in delavskega ljudstva pa nihče nikoli političko pogaziti ne bo mogel!

To jedro naroda pa je republi-

kansko. Republikansko zato, ker se zaveda, da je tu in ve, da mora samo delati in ustvarjati, ako hoče živeti! Narod ni odvisen od nikogar razven od Boga, ampak vsi soljudje od njega dela in njegove pridnosti!

Ali bi ne bilo lepo ...? vprašuje naš dopisnik. Na svetu bi bilo vse prav zelo lepo, ako bi vsi ljudje bili dobri. Pa niso, žal! Zato je potrebno, da povemo, katere so pravice ljudstva. Republikansko prepričanje ljudstva, ki instinktivno vedijo prav in dobro stori, pa je treba spoštovati. In to prepričanje je hrbtišče našega slovenskega naroda.

Velika večina sveta je dandanes tega prepričanja. Može našega ljudstva nočejo več biti podložniki, ampak ljudje in državljani!

To je naše odkritosrčno mnenje.

Mrtvilo.

Dogodi se včasih, da človek popolnoma otopi. Ne zanima se za nobeno stvar. Ne gane ga nič. Ne razveseli se nad nobenim dogodkom, ne razžalosti se nad nobeno stvarjo. Človek stoji mirno, nemo in topo sredi ceste ali ob cesti življenja kakor kamen in ne vidi nič, ne sliši nič.

Tudi v življenju celega naroda se pojavlja včasih tako stanje. Vsa opazovanja kažejo, da preživljamo Slovenci baš sedaj tako dobo duševne okamenelosti in toposti.

Le pogledimo na deželo. Ljudje vstanejo ob nedeljah dopoldne trudni in izmučeni od tedenskega dela in gredo k maši kakor po navadi. Po maši gredo na pošto. Tam pobere pisma in časopise, kolikor jih prihaja v vas. Včasih so kar pred pošto trgali ovoje in vsaj površno pogledali v pisma ali v časopis. Danes? Mirno vtaknejo ljudje v žep vse, kar jim je pošta prinesla, in se razhajajo — kakor da ni bilo nič! Eni lezejo počasi domov in vlečejo svoje živčke, fantje gredo

za dekleti, drugi zopet odhajajo pit. V gostilnah sede uprti ob mize tiho, zamišljeno. Če jim zineš besedo »kuluk«, se trudne oči nekoliko dvignejo, iz ust se izviije dolgi »a-a-a« in oči se zopet povesijo. Ali pa reci eno o novem davku. Isti prizor: oko se dvigne, dolg »aaaa« in zopet mir.

Oni, ki so imeli srečo in čast, da so smeli gaziti za domovino in cesarja globoko gališko blato, vedo povedati, da so vojaki, utrujeni vsled napornih maršev, obležali kar v blatu in zaspali. Dež je neusmiljeno pral po njih, pa se niso ganili. Streljanje, divje vpitje voznikov, suvanje — nič jih ni zbudilo. Če pa je bil sunek le prehud, so se oči počasi odprle, iz ust se je razlezel zategnjeni »aaaa« in zopet je človeka prevzela utrujenost in — mir, čuden mir.

Če so takega otopelga in nad seboj in nad vsem svetom obupanega človeka prenesli dobri ljudje v hišo, ga oprali in preoblekli, položili na suho in mehko ležišče in mu

LISTEK.

15

Kmečki punt.

Hrvaško napisal Avgust Šenoa.

„Da vam resnico povem, ljudje božji,“ je začel neznani vojak in se z desnico oprl na voz. „Jaz sem Marko Nožina, uskoški vojak iz Sošic in pošilja me moj gospod kapetan Jože Turn iz Kranjske, da zanesem pismo gospodu banu. Ne vem, kaj je v njem, ampak zdi se mi, da v krajini nekaj vre, dasi je naš presvetli cesar s Turkom sklenil mir. Saj veste, koliko je treba Turku zaupati in da mora zaradi njega biti vedno puška pripravljena. Toda bodi kar koli, meni je naročeno nesti pismo in gospod kapetan mi je pri odhodu rekel: „Na pismo, Marko, nesi ga banu. Vem da ti živ vrag ne bo vzel, kaj šele Turek. Pravim pa ti, da se ne šališ; če bo šlo pismo v izgubo, bo šla tudi tvoja glava.“ In tako sem vzel pot pod noge. Ali, ljudje božji, celo lovski pes se utruji, in človek bi se naj ne? Ko sem prišel pred tole selo, sem bil že zelo utrujen, pa mi je prišlo na misel, da bi se mogoče našla kaka dobra duša, ki bi mi dala prenočišče in me vbogaine napojila in nasitila. Moram vam namreč povedati, da imam po tukajšnjih vaseh mnogo starih znancev, s katerimi sem pod banovo zastavo tolkel Turke, pa je, kakor hitro posedejo kokoši po drevju, vse mrtvo, kakor da je bosenski paša tri dni in tri noči tod moril in iztrebil ves človeški rod. Trkaš tu, trkaš tam, toda nikjer ni človeškega odgovora, samo psi bevskajo v tebe, kakor da te je zaplodil sam Antikrist. In tako sem siromak legel za grm, dokler mi Bog

ne pošlje kaj dobrega. Začul sem voz in dobil vas, pa vas sedaj prosim za božjo voljo, ne pustite me, krščenega človeka, na nočni rosi. Pri moji veri da nisem nikaka ženska, življenje me je dovolj izpralo in izprašilo, in nič ne maram za to, kadar je pravi čas ali zapoved — toda čemu bi se človek po nepotrebnem trafil? To vam pravim, vi pa pokažite, da niste brez duše.“

Ko je uskok tako govoril in za Božjo voljo prosil prenočišča, se je župnik pomiril in sedel, Ilija pa se je sklonil in tuja vprašal: „Če si res Marko Nožina iz Sošic, pa mi povej, kje si se bojeval.“

„Mnogo hočeš vedeti,“ je odvrnil uskok, „saj drugega posla niti nimam. Toda povem ti, da sem — sedmo leto teče sedaj od tega — tolkel antikrista Ferhada pri Jelini, pod poveljstvom Ivana Alapiča in Ivana Lenkoviča. To je vredno omembe, one strelne vaje po obmejnih stražnicah pa so komaj vredne besede.“

„In kdo je bil tvoj vojvoda?“ je zopet vprašal Ilija.

„Ognja Strahinič.“

„Dobro. Ali si poznal kakega vojaka, ki je tukaj naseljen, doma pa je iz Like?“

„Sem, bogami! Najbrže misliš Matijo Gušetiča. Velikan sicer ravno ni, ampak sablja mu poje!“

„Bravo, naš si,“ je rekel Ilija, „vidim, da govoriš resnico. Mate mi je marsikaj pripovedoval o tebi, da si junak in poštena duša; sedi na voz k meni. Moj gost boš, saj sem tudi jaz sam preživel marsikak krvav dan pod banovo zastavo. Sedi, Marko!“ Potem se je obrnil k župniku: „Ne zamerite, milostni gospod, meni je po imenu znan kot dober junak.“

„Le vzemi ga s seboj, sinko,“ je rekel starrec, „Bog ti bo povrnil. Bog sam hoče, da lačne sitimo, žejne napajamo in popotne prenočujemo. Vzemi ga s seboj.“

Uskok je skočil na voz, Ilija pa je pognal proti selu, kjer je boječe rekel župniku:

„Gospod župnik, jaz vem, da pri vas doma vsi spijo in da ni ognja pri hiši, ker mislijo, da se boste šele čez dva dni vrnili. Vem, da ste lačni in žejni tudi vi. In ko se mi je namerila taka lepa prilika, da lahko pogostim vbogaine dobrega junaka, ne bodite hudi, če ponudim svoje uboštvo tudi vam. Tega bi sicer ne smel storiti, toda vi ste že tako parkrat počastili mojo borno kočjo.“

„Bom, dragi Ilija,“ je prikimal župnik, „naš odrešenik ni lomil kruha samo z bogatinom, ampak tudi pod streho siromaka. Bom, saj je tvoj kruh pošten kruh.“

Pri teh besedah je Ilija krenil na svoje dvorišče, ob enem pa se je na podstenu že prikazala Kata. Kmetica se ni malo začudila, ko je tako pozno zagledala tako nepričakovane in tako čudne goste, toda takoj se je prišla svojega opravila, ko ji je Ilija povedal, kak človek je Marko in kako ga je žejnega in gladnega pobral na cesti. Ilija ni živel v zadrugi, ampak sam s svojo ženo in otroki, ker nista bila iz onega kraja doma. Zato je bilo njuno gospodarstvo tudi boljše in koča bolj čista. Gosti so posedli v prostrani sobi za hrastovo mizo, ki je stala v kotu, dočim se je v nasprotnem kotu bahala velika lončena peč. Dalje od peči stali dve postelji, dve pisani škrinji in statve, nad mizo pa je visela slika sv. Elije, puška, dve turški pištoli in torba.

(Dalje prih.)

Dnevne vesti.

Značilno Prejšnji teden smo v naši državi proslavljali. Pri nas Slovencih se to stori tudi na ta način, da izobesimo zastave, **naše zastave**. Dandanes je to precej drag špas — ampak pustimo svobodo vsem, da dajo duška svoji duševni ekspanzivnosti na ta ali na oni način. V Ljubljani smo opazili precej zastav. Največ jih je bilo še slovenskih, to je belo-modro-rdečih. Najmanj je bilo državnih zastav, to je tistih, ki imajo belo v sredi, na koncih pa modro in rdeče. Več pa je bilo srbskih zastav, to je rdeče-modro-belih. In ker smo bili v dvomih, da bi bilo toliko Srbov v Ljubljani, kolikor je bilo srbskih zastav, smo se nekoliko informirali. In to smo se čudili. Največ srbskih zastav je razobesila „slovenska“ inteligenca, takšna, ki je v državnih ali avtonomnih službah. In smo se pomirili.

25-letnica vladanja nizozemske kraljice Viljemine. Zagrebški „Hrvat“ poroča: Za proslavo 25-letnice itd. (glej naslov!) so priredili velike svečanosti, katerih bi se bilo moralo udeležiti tudi vojaštvo. Pred nastopom vojaštva pa je vprašal poveljnik vojaške, če komu branijo njegova politična načela udeležiti se proslave. Na ta poziv se je oglasilo okoli 50 vojakov, ki so vsled tega bili vojaške parade oproščeni.

Visoke pristojbine na vseučilišču. Ustava določa, da bodi pouk na vseh državnih šolskih zavodih brezplačen. Ker pa je ustava „širok okvirni zakon“, je vlada ta „okvir“ izpolnila z določbo, da mora vsak slušatelj na visoki šoli plačevati za naše razmere naravnost ogromne takse, če hoče polagati predpisane izpite in dobiti potrebna spričevala. To se pravi z drugimi besedami: Študirajo naj tisti, ki kaj imajo, revež pa naj kida gnoj, pa če je še tako nadarjen.

Čenjenim naročnikom! V zadnjih dveh številkah smo priložili poštne položnice naročnikom, ki še nimajo plačane naročnine do konca leta, oziroma, ki so v naročnini na zaostanku. Vsakdo, ki je prejel položnico, naj poravnata takoj označeni znesek, ki je malenkosten, da ne bomo prisiljeni ustaviti pošiljanje lista. Kdor še ni prejel doslej položnice, jo prejme gotovo v eni prihodnjih števil. Upamo, da nam vsak pošlje tisti znesek in utrpi naročnino za list, ki je najboljši politični tednik.

Poučna dogodbica. Bilo je pred leti na ljubljanskem vojaškem vežbališču. Med odmorom so se zbrali oficirji okoli svojega polkovnika, jedli svoje žemljice, kadili cigarete in se prav živahno pogovarjali. V pogovor je posegel tudi gospod polkovnik z nekim dovtipom, ki pa žalibog ni bil posebne vrste. Kljub temu so se gospodje smejali, samo neki rezervni kadet je ostal hladen. Tu zakriči nanj poročnik: »Sie, Kadett, wenn der Herr Oberst Witze macht, haben Sie gehorsamst zu lachen, verstanden?!« — če pripoveduje gospod polkovnik dovtipa, se morate vi **pokorno** smejati, razumete? — Kako sta se naslednjega dne pri reportu gledala poročnik in njegov major, to ne spada sem, ampak resnica je in ostane: Če se smeja gospod polkovnik, so **mora** smejati tudi kadet, če se pa gospod polkovnik resno drži, se **mora** resno držati tudi kadet. — Ta nauk naj si zapomni zlasti naša inteligenca.

Trst — Reka — Zader — Krf. To so štiri važne postojanke ob jadranskem morju, ki so jih že zasedli ali pa jih bodo šele zasedli Lahji, da odtod dalje prodirajo na Balkan. Trst in Zader že imajo, Krf in Reko pa bodo vzeli v svojo posest v najbližnji bodočnosti. Italija dela po dobro premišljenem načrtu na to, da zasigura svojem številnemu revnemu prebivalstvu pot v balkanske dežele, ker nima doma dovolj hrane. Zasedbo imenovanih krajev je Italija prišla v neomejeno posest jadranskega morja, ker pri Trstu in pri Krfu lahko zapre dohod in izhod iz jadranskega morja vsaki drugi državi. Poleg tega namerava

Italija zgraditi še dvotirno železnico čez Predil, ki naj bi vezala Dunaj s Trstom in z Reko po izključno laškem ozemlju, brez naše železnice skozi Bohinj in brez Južne železnice. Železniške tarife na Južni železnici bo na ta način diktirala Italija, ne mi.

Pašić v inozemstvu. Naš ministrski predsednik, ovaj Pašić iz Biograda, se je mudil med parlamentarnimi počitnicami dolgo v inozemstvu. Bil je tudi v Parizu, kjer se je pogajal s francoskim ministrskim predsednikom Poincaréjem zaradi reškega vprašanja. Dosegel pa menda ni mnogo, mogoče tudi nič, kar bo že bližnja bodočnost pokazala, da bo Reka italijanska. O »uspehih« svojega potovanja je Pašić poročal po svojem povratku na seji ministrskega sveta. Pri tej priliki je poročal tudi o svojem sestanku z angleškim poslanikom v Parizu. Tozadevno poroča »Slovenec« z dne 12. septembra iz Belgrada sledeče: »Kar se tiče sestanka Pašića z angleškim poslanikom, je važno to, da je Pašić skušal pridobiti angleškega poslanika za ostrejšo akcijo proti Radiću s strani angleške vlade. Izrazil je željo, da bi se onemogočilo Radićevo delovanje v Londonu in da bi se Radić čimprej odstranil iz Londona. Ta zahteva je zelo značilna, ker kaže, da dosedanje delovanje Stjepana Radića v Londonu ni bilo tako malenkostno kakor ga je predstavljalo belgrajsko časopisje. Angleški poslanik je Pašiću odvrnil, da na to ne more dati nobenega preciznega odgovora.« — Vse to se pravi z drugimi besedami: Pašić ni nikjer nič dosegel.

Z ljubljanskega velesajma. »Kaj pa ti tukaj?« — »Prodajam.« — »Kaj pa?« — »Zijala!«

Nove takse. Naša vlada je v večnih denarnih stiskah. Zato išče in stika neprestano, kje bi še iz kakšnega žepa izvlekla zadnje krajcarje. In po pregovoru, da kdor išče, ta tud najde, je tudi naša vlada našla dva nova vira dohodkov. Prvi vir se bo odprl s povišanjem taks pri kupo-prodajnih pogodbah. Kdor je prodal hišo ali posestvo, je moral že doslej plačati neko določeno takso (»prepis«). Ta taksa bo odslej še enkrat višja. Navada pa je bila doslej, da se je v takih pogodbah pri notarju zapisalo nekoliko manj kakor je res znašala kupnina. To je seveda vedela tudi finančna oblast. Da pa ljudje ne bi preveč goljufali, se je finančna oblast postavila doslej na stališče, na katero se postavljajo tudi trgovci napram kmetom, ki radi glihajo. Trgovec n. pr. prav dobro ve, da hoče dobiti za novo marelo 100 dinarjev. Ceni jo pa na 150. Nato se začne glihanje in po dolgem prerekanju proda trgovec marelo za — 110 dinarjev, za pričakovanih 100 pa gotovo. In sta oba vesela, trgovec in kmet; trgovec ker je dobil, kolikor je hotel, kmet pa, ker je »dobro zgihljal«. Tako je delala doslej tudi finančna oblast. Ker je dobro vedela, da ljudje »goljufajo«, je nastavila takse zelo visoko, tako da je že pri »goljufivih« zneskih dobila toliko v blagajno, kolikor je prevzaprav hotela. Sedaj pa bo drugače. Takso bo treba plačati ne od prodajne, pri notarju zapisane vrednosti, ampak od vrednosti, kolikor zvedenci prodani predmet sploh cenijo, torej od takozvane »prometne« vrednosti. Kdo bo pa cenil? Cenili ne bodo neodvisni sodniki, ampak občine, torej **odvisne upravne oblasti!** To bo odprlo korupciji vrata na stežaj. Če bo hotel n. pr. radikalec, ki je v občini na vladi, pritisniti ob zid demokrata, bo ugotovil vedno z lahkoto, da znaša »prometna« vrednost prodanega predmeta 15% več kakor je zapisano v pogodbi. Za ta slučaj pa določa novi zakonski načrt **ogromno kazen**, ki bo političnega nasprotnika lahko gospodarsko popolnoma uničila! — Drugi vir dohodkov bodo dajale gostilne. Kdor pojde v gostilno, bo dobil takoj pri vstopu li-

stek, za katerega bo moral plačati 20 para = 80 vinarjev. Te vrste davke so poznala doslej le mesta in sicer so plačevali le ponočni obiskovalci gostiln in kavarn navadno po 1 dinar za »karto«. Sedaj pa bo založila monopolna uprava posebne listke za celo državo, za podnevi in za ponoči. — Kar pa nas ne bo oviralo, da »ga« ne bi še bolj pili, kakor »ga« sedaj. Le pijmo! Samo to je vprašanje, kako dolgo bo država živela od vina in žganja!

Najboljši premog, drva in oglje
kupite najcenejše pri
Družbi Ilirija, Ljubljana, Kralja Petra trg 8.
Telefon 220.

Čevlji z znamko „Peko“ domačih tovarov Peter Kozina & Ko. so priznani najboljši in najcenejši. — Dobite jih povsod. Glavna zaloga: Ljubljana, Breg štev. 20, na drobno Aleksandrova cesta št. 1.

Gospodarstvo.

Slovenska obrt.

8. septembra so zborovali v Ljubljani zastopniki slovenskih obrtnikov. Sklenili so več resolucij, v katerih izražajo svoje želje. Iz resolucij je razvidno, da naše obrtnike najbolj boli vprašanje bolniškega in starostnega zavarovanja, davčno vprašanje in vprašanje usposobljenosti za samostojno izvrševanje te ali one obrti.

Za slovensko narodno gospodarstvo je obrtniško vprašanje eno izmed najvažnejših. Slovenska zemlja ni tako rodovitna, da bi mogla preživljati celokupno slovensko prebivalstvo. Mogoče je sicer doseči tudi to, toda na tako visoki stopinji poljedelstva Slovenci še ne bomo kmalu. Dokler pa se naše poljedelstvo ne bo razvilo do tako visoke stopinje, bo treba zaslužiti življenjski primanjkljaj z drugim delom: ali z obrtnim delom doma, ali pa s kakršnimkoli delom na tujem, zlasti v Ameriki. Pa tudi v slučaju, da bi nas zemlja mogla preskrbeti z vsem potrebnim, bo obrt igrala še vedno jako veliko vlogo v našem gospodarskem življenju, ker ni vseeno, ali izdelujemo svoje obrtniške potrebščine tudi doma, ali pa si jih kupujemo na tujem.

Važno pa je obrtniško vprašanje tudi še z drugega vidika. Mi vidimo danes vsi, kako pada vrednost takozvanega »inteligentnega« dela. Naša inteligenca je danes obsojena takorekoč na smrt, kar pa bo še ostalo na življenju, je vključeno v težke verige politične sužnjosti. Tak organizem pa ni zdrav. **Zato je za nas Slovence jako važno, da si odgojimo neodvisen inteligenčni naraščaj**, kar moremo pa doseči le v kmetijstvu in v obrti.

Neodvisen kmet, neodvisen

Nazadovanje ali napredek.

Pred vojno Slovenci nismo imeli izrazitega lastnega narodnega gospodarstva. Imeli smo pač lepo število slovenskih posojilnic, imeli smo hranilnice, imeli smo nekaj kmečkih zadrug, nekaj domače obrti in industrije, toda vse te ustanove in vsa podjetja so bila več ali manj odvisna od avstrijskega državnega gospodarstva, čeprav so bila kolikor toliko v slovenskih rokah.

Kot del mogočne državne gospodarske organizacije so dobivale naše denarne in druge gospodarske ustanove in podjetja svoj razvojni pravec iz državne centrale na Dunaju. Tam so delali postave, ki so globoko zasegale tudi v slovensko gospodarsko življenje, od tam so prihajali k nam potrebni krediti in kar je največjega pomena, od tam smo dobivali tudi pobudo za moderno gospodarsko življenje.

Edini križ, ki ga nam je bila nprtila dunajska vlada v gospodarskem življenju, je bilo malo vpoštevanje naših narodnostnih zahtev, v kolikor so se te tikale tudi našega gospodarskega življenja. V gospodarskem oziru kot takem pa smo pod avstrijsko upravo brez dvoma zelo napredovali in se dvignili iz patrijarhalnega življenja do novih, modernih gospodarskih metod. Avstrijska državna uprava res da ni dvigala našega gospodarskega napredka v interesu Slovencev kot naroda, pač pa v interesu države in v zvezi s tem političnim napakom, ki jih je Dunaj zagrešil napram nam kot narodu nebroj, moramo priznati, da na-

šega gospodarskega napredka ni zanemarjal, že v interesu same države in državne blagajne ne.

Po »prevratu 1. 1918. se je pa to stanje znatno izpremenilo. Leta 1918. smo prišli v novo državo kot »osvobodenci«. Nova državna tvorba nam je prinesla lepo število takozvanih »nacionalizacij«, t. j. razne akcijske družbe in akcijska velepodjetja so prehajala na videz v slovenske roke. Pravimo: na videz, kajti odločilne besede imajo še vedno stari gospodarji, »nacionalizacije« pa obstoje zvečine le v tem, da so stari gospodje imenovali poleg sebe še nekaj Slovencev v upravne svete in jim tako zagotovili nekaj tisoč kron brezdelnega letnega dohodka, resnični gospodarji pa so ostali tisti, ki imajo denar. Tega pa Slovenci niso imeli, ali vsaj ne dovolj.

Nova doba nam je prinesla dalje s seboj veliko število novih podjetij. Naši gospodarji, navajeni modernih gospodarskih metod še iz časa dunajskega oblastništva, so ustanavljali nove obrti in nove industrije večinoma le v nadi, da bodo dobili za svoja podjetja tudi dovolj kreditov. Zamišljena je bila vsa stvar jako lepo, toda naši gospodarji niso pomislili na razloček med staro in novo državo in na različne gospodarske metode, ki so bile v navadi tu in tam.

V bivši kraljevini Srbiji je bilo kreditno gospodarstvo zelo malo znana stvar. Čekovni urad — neznan, poštna hranilnica — nezna-

dajali kakšno krepčilo, se je ubogi trpin počasi le prebudil in okoli ust mu je zaigral srečen nasmeh. V njegove žile se je vrnilo življenje, in počasi je postal zopet močan in krepak in zdrav.

Če so ga pa v enomer suvali in zgečkali, da bi ga hitreje spravili do zavesti, se je trudna žival še enkrat divje dvignila in udarila okrog sebe brez ozira na to, koga in kaj zadene...

Kako je nastala svetovna vojna.

Poroča dr. L.

III.

Do začetka XX. stoletja je imela Nemčija malo direktnih vezi s Srbijo, na kar je nastopil obrat, ko je začela gospodarsko izkoriščati turška ozemlja, zlasti v Mali Aziji. Ob aneksijski krizi je v prvi vrsti Nemčija izposlovala v Petrogradu, da je Avstro-Ogrska zmagala, vendar pa v Srbiji ni bilo opazati sovražstva ali razdraženosti nasproti njej, ker je niso smatrali za nevarnega nasprotnika. Ko so Srbi izpodirali avstro-ogrsko blago s svojih trgov, so na njih mesto prihajali Nemci, ki so bili znani po solidnosti, ugodnih plačilnih pogojih ter prilagodljivosti okusu in potrebam.

Glede načrta o balkanski zvezi s Turčijo na čelu se je držala Nemčija v bistvu vsekako v ozadju, a položaj je postal zanj težji, ko je 1911. leta napovedala Italija vojno Turčiji in je leto nato izbruhnila vojna krščanskih balkanskih držav proti Turčiji; toda znala si je obdržati prijateljsko in zaupanje obeh strank. V drugi balkanski vojni se je pa morala postaviti na to ali ono stališče. Avstro-Ogrska je namreč zahtevala revizijo bucareškega miru, da štiti Bolgarijo; proti temu je nastopila Nemčija in se s tem pridružila stališču Grške, Rumunije in

Take so posledice onemogle otopelosti. Ali neprestano bečkanje, ali pa mir, krepčilo in prijazen pogled in lepa beseda — vsako ima svoj učinek.

Kakšen učinek bo imela otopelost med nami? Mi mislimo, da ugodnega ne, ker ni ljubezni in ni miru, ampak vedno novo zgečkanje in zbadanje.

Ta ugotovitev pa je tudi za politike važna.

Turčije. Avstro-Ogrska je bila diplomatično poražena: kakor že povedano, je hotela nato napasti Srbijo, kar je sporočila Italiji, ki ji je to odsvetovala; ali je naznanila svojo namero tudi zaveznici Nemčiji in kakšen odgovor je dobila od nje, ne vemo, verjetno pa je, da je bil enako negativen.

Srbi so vedeli, da je nastopila Nemčija proti reviziji bucareškega miru zaradi Rumunije in Grške, a ne zaradi Srbije; toda njim je koristilo nemško stališče in zato so se pomnožile srbske simpatije za Nemčijo. To priliko so izkoriščali nemški trgovci, industrijalci in podjetniki, da se je začelo živahno gospodarsko prodiranje Nemčije v Srbijo, ki je sistematično izpodiralo avstro-ogrsko blago, kar je bilo Srbom zelo všeč. Avstro-ogrski državniki so se, kakor se je zdelo, zaman trudili z dokazovanjem Nemčiji, da pomenja Srbija nevarnost za obstoj habsburške monarhije in deluje za njeno uničenje. Od bucareškega miru do svetovne vojne je vladalo prijateljsko razmerje med Srbijo in Nemčijo, ki sama na sebi ni imela vzroka za protivnosti. Kdaj in pod kakšnimi vplivi je Nemčija izremenila svoje stališče nasproti Srbiji, ne spada v naše preučevanje.

(Dalje prih.)

Slovenija proglašena v Belgradu kot inozemstvo.

Pri naših industrijskih, obrtnih in trgovskih podjetjih kupujejo tudi Srbijanci. Toda med njimi je seveda mnogo takih, ki pozneje nočejo plačati. Ker pa imajo skoro vse slovenske trdke na svojih računih označbo „Toži in plača se v Ljubljani“ ali „v Celju“, ali „v Mariboru“, tožijo slovenski prodajalci svoje dolžnike pri slovenskih sodiščih. Sodišče, ako najde tožbeni zahtevek za upravičen, izda sodbo, da mora dolжник plačati. Toda tudi sedaj se dolžnik v Belgradu ali Skoplju roga in ne plača dolga. Treba je torej rubežni. Sodišče n. pr. v Ljubljani rubež na podstavi pravomočne sodbe tudi dovoli, zaprosi pa sodišče v Belgradu, da isto izvrši, kakor je to običaj v vseh kulturnih državah. Toda sodišče v Belgradu pravi: „Jok, ne bomo mi naše čaršije rubili!“ In izjavi uradno, da so naša slovenska sodišča za Belgrad — inozemstvo. Tako je sedaj dolžnik v Belgradu na varnem in se roga dalje. Takih primerov imamo pri nas vse polno. Da je to res mogoče, ponatiskujemo uradni dokument, ki se glasi:

Cg III 222/22/15

Obvestilo.

V zadevi zahtevajoče stranke R. Bunc & drug., podružnica v Celju, po dr. Ogrizeku zoper zavezano stranko Franca Kreačič, nastavljenca trdke Veble i drug. Bara Venečija, Beograd, radi 5685 K s prip, se

zahtevajoča upnica obvešča, da je naprošeno sodišče (gradski sud) v Beogradu odklonilo izvršitev dne 26. XII. 1922 dovoljene izvršbe, češ, da je smatrati sodbe sodišč v Sloveniji za sodbe, izdane od „stranskih suda“.

Podpisano sodišče se je obrnilo na oddelek ministerstva pravde v Ljubljani in dobilo sledeči odgovor: „Oddelek ministrstva pravde je poročal v teh primerih ministerstvu pravde s predlogom, da bi ministerstvo izposlovalo mnenje kasacionog suda v Beogradu o izvedbi od slovenskih sodišč dovoljenih izvršb po srbskih sodiščih.

Po mnenju oddelka je po § 10. II. zadnji odstavek zakona o sreskim in gradskim sudovima dopustna proti rešitvam sreskih sodnikov pritožba na pristojni prvostepeni sud. Ta določba se glasi: „Na rešenja sreskoga sudiše, donesena o pitanjima, koja se mogu pojaviti u toku izvršenja sudskih i drugih odluka, može se izjaviti žalba u roku od 15 dana nadležnom prvostepenom sudu, koji o tomu rešava u poslednjem stepenu.“

Zahtevajoča upnica se vsled tega opozarja na to določbo.

Okrožno sodišče v Celju, odd. III.,

3. avgusta 1923.

Tiller.

Odpriavek je točen.

Vodja pisarnice:

Podpis nečitljiv.

Po volji naroda.

(Iz srbske politične zgodovine.)

Ko je 1. 1860. stopil na srbski prestol knez Mihajlo, je že naslednje leto sklical v Kragujevac narodno skupščino, ki jo Srbi imenujejo »Preobražensko skupščino.« Ko si je ta skupščina volila svojega predsednika, je nastal prepir. Tisti poslanci, ki so hoteli vedeti, da je skupščina suverena, ker je iz-

voljena od naroda, so hoteli izvoliti za predsednika človeka po svoji prosti volji. To je bil poslanec Todor Tucaković. Dvor pa za tega človeka ni maral, ampak je z vso silo delal na to, da bi bil izvoljen njegov zaupnik Mihajlo Radenković. O tej reči je pripovedoval šele 1. 1921. v globoki starosti umrli

srbski poslanec Sima Nestorović sledeče:

Jaz sem bil takrat šele prvi pot izvoljen; bil sem mlad, kakih 28 let! Vsi poslanci iz požarevaškega okraja smo bili liberali in že Obrenovičevci. Po takratnih običajih nas je spremil do Kragujevca Aga Jevta, okrožni načelnik. Nastanili smo se v neki delavnici vsi skupaj, ker so se poslanci enega okrožja držali vedno skupaj. Načelnik nam je rekel, naj ga tu počakamo, dokler se ne vrne.

Ko se je vrnil, nas je zbral in nam začel govoriti, da se bo naslednji dan volil skupščinski predsednik in da „Gospodar“ (Knez) Mihajlo želi, da bi bil izvoljen neki Mihajlo iz Jagodine in ne kragujevski poslanec Todor Tucaković.

Drugi dan smo odšli v skupščino. Poznali nismo ne Todorja ne Milajka. Ko pa smo zagledali Todorja, smo ga že izvolili. Bil je visok, lep, stasit, da nisi mogel odtegniti obeh oči od njega. Od bele gornje haljine so mu viseli ob ledjih čefkeni, a vsi smo imeli lepe »turške« obleke. Požarevski poslanci smo se zedinili, da bomo glasovali zanj, pa tudi drugih je bilo dovolj zanj.

Tu smo ga izvolili le z malo večino, ostale glasove je dobil Mihajlo Radenković. Čuli smo, bogme, da knezu to ni bilo po volji. Na večer nas je zopet zbral okrožni načelnik Aga Jevta in pravi: Kaj ste učinili? Obečali ste eno, napravili pa drugo. Knez je zelo hud na vas. — Jaz pa sem mu odgovoril:

Fotografije.

Pod naslovom »Ko so cvetele demokratske rože...« objavlja ljubljansko radikalno glasilo »Jutrane Novosti« z dne 17. avgusta t. l. tole sliko o demokratih:

»Govorilo se je na belgrajski borzi: zakaj v Curihu dinar skače in Belgrad pada? Nič čudnega ni bilo, ko je pa Plavšić z lepimi dolarji in zlatimi kronami dajal naši valuti tako učinkujoče injekeije, da je na posledicah njegovega mazaštva skoro umrla. Čudno, da je od tistega časa do danes vse utihnilo... Največji finančni teoretik v naši otaščbini, g. Kumanudi, pa je mirno gledal svojega »pomočnika«, kako mu ubija — reputacijo. Če takrat niso dali nevednemu otroku zlate ure... Pa kaj se hoče, gospod Plavšić je bil demokrat! In nekoč je bilo lepo v »Jugoslaviji«, če je bil človek »demokrat«...

Spominjamo se, kako je bilo takrat, ko je gospod minister Dr. V. Kukovec napival po londonskih banketih »privredni snagi naše divne kraljevine«. Londonska City je bila precej zastopana pri tistih pojedinah in neki očividci je rekel, da so se angleški poslovni magnati mužali trgovinskemu ministru, ki ni prinesel razen izvrstnega apetita niti najprimitivnejših narodno-gospodarskih pojmov v London. V London pomislite, ki uvažuje samo poslovne genije. Ali kaj hočete? Gospod Kukovec je bil demokrat. Kaj pa more on zato, če ni rojen trgovec, marveč — odvetnik. Es war so schön gewesen, es hätte nicht sollen sein...

Med demokrati so imeli ministra, ki je kmalu po osvobođenju »reševal« problem agrarne reforme. Ta mož se je čestokrat pojavljal v Cirkvenici in je delal dragocene avtomobilске izlete z lepimi metresami. V eni sami noči je zaigral dvakrat do trikrat več kakor 30.000 Din. Danes ta gospod najbrže ne uporablja več avtomobila in lepih midinetk, ker je špas preveč drag. Tudi hazardiranju se je medtem najbrže odvalil. No, pa spomin le ostane... Ima pač zavest, da kot minister ni po neumnem opuščal lepih prilik...

„Da smo se mi pred glasovanjem zakleli delati v skupščini po svoji vesti, in da nismo mogli drugače.“

Izvoljeni predsednik je rekel skupščini tele besede: Jaz Vam, bratje rečem, kar ima kdo na srecu, naj ravno tukaj v skupščini pove, vsak predlog, pritožbo ali željo. Zato smo se tu zbrali, da v imenu ljudstva povemo kar imamo povedati. Vsaki ima za seboj najmanj 3000 glasov, in zato moramo tu pravično delati in govoriti.

Ko smo skupščinarji prišli k knezu na dvor, je knez rekel med drugim: »Srbija, bratje, je kakor čaša bistro vode, in zadoščajo le tri kaplje, da jo zakalijo.« Mi vsi smo vedeli, da se te kneževе besede tičejo trojice znamenitih poslancev: Todorja iz Kragujevca, Mate iz Smedereva in še enega.

Izvoljeni predsednik Todor iz Kragujevca je bil v svoji funkciji — samo tri dni. Odstopil je sam in se ni vrnil v politično življenje ves čas vlade kneza Mihajla. Nestorović pravi o tem dogodku: »Bez neke sile ovo nije bilo!«

Po njegovem odstopu je bil izvoljen za predsednika knezov kandidat Radenković, na kar je skupščina sklenila izročiti vso svojo zakonodajno oblast — knezu in njegovim ministrom.

In knez Mihajlo je vladal absolutistično celih sedem let. Nato so ga na nekem sprehodu v Topčideru ubili leta 1868.

Ta politična zgodovina Srbije je stara komaj 55 let.

Pod naslovom »Iz Radikalije« opisuje ljubljansko demokratsko »Jutro« z dne 15. avgusta t. l. radikale in njihovo vladno delovanje takole:

»Iz Londona se čuje, da se naš londonski konzul nahaja vsako leto deset mesecev doma. Mož je seveda radikal. Dva Angleža pa nabirata po Angliji udeležence, ki bi podpisali posojilo 5 milijonov funtov za Jugoslavijo po 8 odstotkov, s kurzom 76 odstotkov, in kažeta službene dopise našega finančnega ministrstva, ki ponuja v zastavo za to posojilo železne rudnike v Bosanski Lubiji. Funti v državno, to je partijsko kaso radikaleev, — ta ni slaba.

Minister trgovine in industrije se je vozil po Bosni, inšpiciral in kupil tudi marsikakšen spomin na vožnjo. »Kufre gor, kufre dol!« Za ministrove kufre je iz kredita Centralne uprave samo za to potovanje bilo plačanih 2900 Din prtljažnine. Lepo je, če si radikal.

O radikalskem ministru, ki je eno noč zaigral 30.000 Din, smo že poročali.

Velizar Janković (»Dete«) je pred kratkim imel veliko konferenco z belgrajskimi krojači in si dal graditi maršalsko železničarsko uniformo. Sedaj ko so militarizirani, bo železničarski minister oblekel najbrže generalsko uniformo.

Radikalni ministri so si sedaj povišali svoj deputat in dobivajo mesečno za 3000 Din cigaret »Jadrana« (kos po dinarju). Mi pa pušimo »Zete« za drag denar. Ej, lepo je, če si radikal.

Iz ene zadnjih sej zakonodajnega odbora. Radikalni poslanec iz Niša se zbudi in vpraša: »O čem je glasovanje?« Pribečević mu zakliče: »Kaj te briga, zakaj si radikal, saj ti ni treba nič misliti! Glasoval boš za!« — »Imaš prav,« odgovori radikalec in je res glasoval za.

Ni vrag, da obilica takšnih lepih doživljajev ne bi ugajala tudi nekaterim Slovencem. To vendar imponira!

Ali ste že poslali naročnino?

na, posojilnice po deželi — neznane, hranilnice — neznane, sploh vsaka organizacija kapitala — neznana. Brez organiziranega kapitala pa moderno kreditno gospodarstvo ni mogoče. V južnih krajih naše nove države odločuje le **gotovina**. Kar hočeš imeti, napravi z lastnim denarjem ali pa si ga izposodi pri »zelenasihi« (oderuhih).

Če imaš lasten denar, si napravi podjetje, delaj, prodajaj svoje izdelke, in če imaš kaj dobička, ga vložijo zopet v podjetje, če hočeš, in če misliš, da ti bo neslo. Kreditno gospodarstvo pa je neznana stvar.

Ta ogromna razlika med staro patrijarhalno gospodarsko metodo in med modernim načinom gospodarstva je začela postajati za slovenski gospodarski napredek usodopolna. Večina naših podjetij slovi na osnovi kreditnega gospodarstva, toda kredita ni dobiti, ker je obrok denarja pri nas drugačen kakor v ostalih delih naše države. Pri nas je pravzaprav **odtok**, tam doli pa **zastoj** denarja, in zato ne prideka nazaj. Naše gospodarske metode se opirajo na **denarni obtok**, oni doli pa na **kupičenje in zbiranje** in odtok kriza v gospodarskem življenju Slovenije.

Več kot gotovo je, da se državna centrala zahtevam slovenskih gospodarskih krogov po modernem

kreditnem gospodarstvu ne bo udala. Česar človek ne pozna in ne razume, tega se ne oprijemlje rad. Zato pa vse kaže, da se bo morala Slovenija prilagoditi gospodarskemu življenju zmagovalec in se na-

vaditi na lepo življenje betlehemskih pastirjev, ki so tudi nosili svoje krajarje lepo s seboj v žepu ali pa v nedrjih, pa so morebiti ravno zato veseli in srečni peli: Čast Bogu na višavah!

Izvozna carina.

Vlada je nedavno sklenila, da bo izvozno carino od nekaterih predmetov znatno znižala, od nekaterih pa odpravila.

Natančnih številk glede carinskih postavk na posamezne predmete tukaj ne bomo navajali. Presojati hočemo le celokupen učinek te neredbe.

Poglejmo n. pr. žito. Žitna cena je **svetovna** cena. To se pravi, da je večinoma povsod enaka. Razlike obstoje le v prevoznih stroških in v carinah.

Če bi bila recimo svetovna cena, ki jo narekuje navadno Amerika, za cent 3000 kron, bi jo tudi naš producent prodal lahko pri nas doma po 3000 kron cent. Na Dunaj bi jo moral dati morebiti nekaj cenejše, in sicer le toliko cenejše, kolikor znašajo prevozniki stroški, da bi mogel konkurirati.

Pri nas pa je bilo prej treba plačati izvozno carino od vsakega centa žita. Kdor je torej hotel prodati

žito izven države, ga ni mogel prodati drugače kakor po svetovni ceni, (približno), doma pa ga je moral dati toliko cenejše, kolikor je znašala izvozna carina. To se pravi: Pridelovalec žita (na veliko) je moral plačati državi od vsakega centa žita tako velik davek, kolikor je znašala carina.

To je sedaj odpravljeno. Pridelovalec žita bo plačal samo še znatno izvozno carino. On bo torej prodal lahko svoj pridelek takorekoč **po svetovni ceni**, bodisi da ga proda ven ali pa doma.

Če bi ostala torej svetovna cena žita ista kot je bila lansko leto, bi morali pri nas vsi, ki kupujejo žito, plačevati žito mnogo dražje in sicer za toliko dražje, kolikor se je znižala izvozna carina. Če bo pa padla svetovna cena za toliko, kolikor znaša znižana izvozna carina, bomo plačevali žito tako kot lani. Cenejše bi torej postalo žito le, če bi svetovna cena padla še nižje, kakor znaša zni-

žana izvozna carina, ali pa če bi se dinar dvignil.

Zadnja dva slučaja pa sta malo verjetna. Zato vse kaže, da žitni pridelki ne bodo dosti cenejši. Mogoče na jesen, ko rabijo kmetje denar. Spomladi pa se bo cena zopet po vsi verjetnosti dvignila, če ne pride kaj nepričakovanega vmes.

IZDAJA LJUBLJANSKA ORGANIZACIJA SLOV. AVTONOMISTOV. Odgovorni urednik Jože Petrič. Tiskarna J. BLASNIKA NASL. v Ljubljani.

IVAN SAX, Ljubljana

Stari trg št. 8,

priporoča svojo trgovino manufakturnega blaga in obleke domačega izdelka po najnižjih cenah. Izdeluje tudi obleke po naročilu!

Jermena

za cepe in za čevlje, kože, biče, bičevnike, razne krtače, čevljarsko prejo in papirnate vrečice nudi po najnižjih cenah

OSVALD DOBEIC, Ljubljana, Sv. Jakoba trg 9.

Nogavice

vezenino, sukanec Trident in veriga, naramnice, D. M. C. prejca jedilno orodje, žlice, vilice, nože, glavnike itd. priporoča veletrgovina

OSVALD DOBEIC, Ljubljana, Sv. Jakoba trg 9.

Kat. Widmayer

„Pri solncu“ za vodo, Ljubljana.

Priporočam: Perilo za gospode, gospe in otroke, velika zaloga nogavic, otroških oblek, vsa oprema za novorojenčke. Specialiteta: Volnene jopice, manufakturno blago, odeje (kovtre) itd. Cene in blago brez konkurence.

„OLLA“

higijenska gumi po nizkih cenah se dobi in jo razpošilja s poštnim povzajem

„URAN PARFUMERIJA“ Ljubljana, Mestni trg št. 11.

Minka Horvat

Ljubljana, Stari trg 21. priporoča po nizkih cenah svojo zalogo **damskih slamniov** in **klobukov**.

FR. SLOVNIK

LJUBLJANA, Stari trg 2.

priporoča po najnižjih cenah svojo zalogo **izgotovljenih oblek** in **manufakture**.

Obleke po meri se točno izvršujejo.

Ivan Pakiž

Ljubljana, Stari trg 20.

Velika zaloga stenskih ur in budilk, svetovno znane tovarne „Junghans“. Vsakovrstne precizne švicarske žepne ure, izbira zlatnine, srebrnine in jedilnega pribora.

GUMI

obročke za Rex in Wecksteklenice, sesalke za otroke, vinske in vodne cevi, pnevmatiko za kolesa kakor vse druge higijenične, tehnične gumi izdelke kupite najceneje pri gumi specialistu

M. I. Nerat

MARIBOR, SLOVENSKA ULICA št. 12.

Nova knjiga!

V Blasnikovi tiskarni je izšla knjiga:

Dr. Dragotin Lončar

Politika in zgodovina,

ki obsega na 150 straneh pet oddelkov: A. Življenjepisi (Masaryk, Krek, Mahnič, Svetec, Susteršič in Tavčar), B. Za Jugoslavijo, C. O ustavi v Jugoslaviji, D. O socializmu in komunizmu, E. O slovenski politiki (Zakaj smo izgubili Koroško in Primorsko). Slovenci kupujte in čitajte! Cena Din 30.—. Po pošti Din 30'60.

Knjigarne in prodajalci popust.

Perilo

čevlje
klobuke

ter razno modno in galanterijsko blago kupite najbolje pri

Jakob Lah,

MARIBOR, GLAVNI TRG ŠTEV. 2.

Čistilo

(krema) kakor Ilirija, Jadran, C. in M. Cipulin, ličilo, mast za usnje, črnilo, olje za šivalne stroje, pečatni vosek, dišeče milo kupite najceneje pri

OSVALD DOBEIC, Ljubljana, Sv. Jakoba trg 9.

Teodor Korn, Ljubljana

Poljanska cesta št. 8

se priporoča cenj. občinstvu za izvrševanje vseh

kleparskih in vodovodnih instalacijskih del kakor tudi za pokrivanje streh.

Vsa stavbinska in kleparska dela v priznani solidni izvršitvi. Proračun brezplačno in poštino prosto. Popravila točno in po najnižji dnevni ceni. Ambalaža in pločevine.

Papirna trgovina IVAN GAJŠER

Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 2.

ima v zalogi

razne pisarniške in šolske potrebščine, poslovne knjige, pismeni, trgovski in uradni papir vseh vrst, po konkurenčnih cenah.

Papir

pisemski, svilen, krep, ovojni, havana, kuverte, noteze, vpisalne knjižice pisarniški, trgovski, konceptni in razglednice na debelo pri

OSVALD DOBEIC, Ljubljana

Sv. Jakoba trg št. 9.

Cerkvenim zborom!

Izšla so nova dela skladatelja

Karla Adamiča

12 **Mašnih pesmi** za mešani zbor, part. 30 Din, glasovi po 6 Din. 6 **Evharističnih pe-mi** za mešani zbor, part. 15 D. Glasov ni. **Staroslovenska maša** za mešani zbor, part. 25 Din, glasovi po 5 Din. **Lavretanske litanije** v čast Svetogorski M. B. za mešani zbor part. 8 Din. **Staroslovenska maša** za moški zbor, že razprodana, samo še par izvodov, part. 25 Din. Papir je najboljšje kvalitete. Zaloga je ograničena. Denar se pošlje naprej, ter priloži za poštino; pošilja se tudi s povzajem. Naroča se na naslov:

Karlo Adamič

p. Koprivnica, Hrvatska.

G. organistom 25% popusta, pri part. torej: Mašne 22 Din, Evharistične 11 Din 25 para, Staroslov. maša 18 Din 75 para, Litanije 6 Din.

POZORI!

Alojzij Pauschin
Ljubljana, Wolfova ulica.

Zaloga stekla in porcelana. Stekla za ure, umivalne in kuhinjske garniture ter vse v to stroko spadajoče predmete. Prevzemanje vseh steklarskih del.

POZOR!

Vežan „Avtonomist“

iz leta 1922. se proda. Cena Din 90.—. Dobi se v upravi. Tam se dobe tudi

„Novi zapiski“

letnik 1922. Nevežan izvod Din 25.—.

Antikvarijat, knjigarna

HINKO SEVAR

Ljubljana, Stari trg 34

kupuje in prodaja različne knjige v vseh jezikih po ugodnih cenah.

Viktor Šober

Ljubljana, Sv. Jakoba trg št. 4.

Trgovina **špecerlijskega blaga**, moke, žganja i. t. d. Cene nizke, postrežba točna.

Kupujem vsakovrstne **deželne pridelke**.

Oblast. avt. civ. inž.

A. ŠTEBI

tehnična pisarna, Ljubljana, Dunajska cesta 1a (v palači Ljublanske Kreditne banke).

Projektira električne centrale, posvetuje občine in prlvatnike ter daje strokovna mnenja.

Import „Slovenija“ Export

Trgovsko podjetje z deželnimi pridelki. Zastopstva in komisijska skladišča. Ljubljana, Gosposka ulica 4. Če hočete dobro prodati ali kupiti vse deželne pridelke obrnite se na našo tvrdko.

Popolnoma varno naložite svoj denar v

VZAJEMNI POSOJILNICE V LJUBLJANI

r. z. z. o. z.

sedaj poleg nunske cerkve po leti 1. 1923 v svoji lastni palači ob Miklošičevi cesti poleg hotela „Union“.

Hranilne vloge se obrestujejo po 6% brez odbitka rentnega in invalidskega davka. Vloge v tekočem računu se obrestujejo po 5 1/2%.

Hranilne vloge vezane na dobo pol leta po 6 1/2%.

Večji vezani zneski se obrestujejo po dogovoru.